

דוח ממועצת החבירה / נירה לב

הגעתי למועצה במקרה במקום עדנה, שלא נסעה, אבל אני שמחה על המקרה הזה. המועצה מאוד הצליחה והדיונים, ברובם, היו ברמה גבוהה וברצון להשקיף על בעיות תוך ראייה יותר כוללת ופחות סובייקטיבית, מה שמאפשר את הזדהות השומע ונכונותו לקבל את הרעיונות. אני חושבת שהישג זה של המועצה הוא הרבה תודות לעבודת ההכנה הרצינית שהקדימה אותה.

יונה גולן ומנחם רוזנר הכינו דברי פתיחה רציניים ביותר, שנתנו גם כיוון כזה למועצה. אמנם, לדעתי, לא בכל הנקודות נגעו מספיק, והיו כמה שטחים שאף לא התייחסו אליהם, אך כנראה שבלתי אפשרי ביומיים להקיף הכל.

זה מבצע גדול של הקבוץ הארצי לקיים מועצה כזו. החליטו להעלות לבירור בעיות של חצי מהחברים, ומהבחינה הזו אנו מהמתקדמים בעולם, כי אין עוד חברות שבפורום ציבורי כזה מבררים בעיות של שילוב נשים בחיים, ומכירים בחשיבות הרבה שבבירור כזה. בדיונים הצביעו הרבה חברות על כך שהבעיה היסודית היא ההזדהות עם הקיבוץ. רבות ציינו שהבעיות מתחילות כשאין הזדהות מלאה עם חיי הקיבוץ. כן ציינו שהחברות נשרו מתפקידי הכרעה שיש בקיבוץ (גזבר, מרכז משק, פעילות בוועדת משק) ועל זה צריך לתת את הדעת.

אני רוצה לספר עכשיו על עניין עבודת 7 השעות, ועל ההחלטה בדבר ההשכלה. אולם מי שחושב שרק על זה סבבו הדיונים, טועה. המועצה השיגה הרבה בכך שלא התרכזו רק במעין ויכוח צר על שעה יותר או פחות, אלא הרחיבו אופקים ונגעו בשטחים מגוונים. אולם רבים מתעניינים בנקודות אלה ואני אוסיף קצת על מה שהתפרסם. בשאלה האם להוריד או לא להוריד שעת עבודה לחבירה היו שתי הצעות: האחת, להוריד לכל חבירה, שהיא אם לשני ילדים שעת עבודה. לחבירה שתגיע לגיל 35, ואין לה שני ילדים, גם כן להוריד שעה.

ההצעה השנייה הייתה להוריד שעה רק לחבירה שיש לה שני ילדים בגיל הרך. ברגע שהראשון מגיע לכיתה, להעלות בחזרה את יום העבודה. נערכה הצבעה על שתי הצעות. בהפרש קטן התקבלה ההצעה הראשונה, האומרת להוריד שעת עבודה לכל חבירה שיש לה שני ילדים ומעלה. לגבי חבירה המגיעה לגיל 35 לא הייתה התנגדות, פרט למאיר יערי, שקם ואמר שהוא חושב שזה ישפיל את החבירה אם יורידו לה שעה בגלל גיל. שוריקה הסבירה שבגיל כזה כבר לרובן יהיו שני ילדים, ולא רוצים ליצור פער גדול מדי. דבריה התקבלו והצעה זו עברה גם כן.

בקשר להצעה של לימודים, הייתה התנגדות רבה. כמה מהמדברים ציינו שהבת צריכה קודם להוכיח את עצמה. לתת שירות לתנועה, או ש.ש.ש, או חיי קומונה בעיר, ורק לאחר מכן אפשר יהיה לתת לה השתלמות.

מוני אלון, שדיבר בעד ההצעה. הוא הסביר שתוצאות המחקר הראו שהבנות אינן רואות לפנייהן תכלית ברורה למעשייהן בקיבוץ. רובן נכנסות מיד לעבודה במטבח או לחינוך, כשהן לגמרי בלתי מוכנות לכך. התוצאה לכך שהן ממהרות להתחתן וללדת ילדים מתוך תקווה שזה ייתן להן תחליף לעבודה הלא מושכת. אחרי זה הן מסתגרות במשפחה ולא יוצאות לפעילות. המשפחה אינה יכולה להיות התחליף הזה, מכל מיני סיבות, שהוא פרט אותן. את המעגל הזה רוצים לשבור על ידי כך שיתנו לבת מה שיותר מושך אותה. אם היא תשתלם בשטח מסויים ובינתיים תתבגר, תתאזן, ואז היא תבוא גם לחיי המשפחה יותר בשלה, ותהיה מוכנה לראות אותם רק כקטע מחייה ולא כל חייה, ותתרום גם את תרומתה לחברה.

המתנגדים לשנת השתלמות הדגישו שמילוי אחת משלוש המשימות המוצעות יתרום להתפתחות הבת ופעילותה יותר מאשר כל דבר אחר. זה גם ישתלב בצרכי הקיבוץ, וכך יקשור אותה גם לקיבוץ, שיהיה דרך חייה. הוחלט שתהיה לבנות החוזרות מהצבא זכות לקבל שנת השתלמות במקצוע, לפי בחירתן, במשך 4 שנים אחרי שיבתן לקיבוץ, אך תוך זמן מה הן גם תצטרכנה לתת ש.ש.ש, או פעילות בתנועה, או באחת הקומונות, בלי לקבוע מה קודם למה. נציגים מהקבוצים הזעירים התנגדו לזה, כי הם אמרו שאצלם זה בכלל לא בא בחשבון, אך ההצעה התקבלה. מבחינה זו באו לידי ביטוי במועצה השקפות מאוד קוטביות. אנשים מקיבוצי-ספר רואים הרבה דברים בצורה אחרת לגמרי מקבוצים מבוססים במרכז הארץ, ואלה רואים אחרת לגמרי מקבוצים צעירים וזעירים.

המועצה תוסיף לקיבוץ אם יקבלו את מה ששוריקה משמיר אמרה, שימשיכו בדרך של בירורים בתוך הקיבוץ, כמו שהתחילו לפני המועצה, למען למצות היטב את הדברים ולברר גם בעיות העולות בשאר שטחי החיים.